

YTTRANDE

2016-11-23

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Ds 2016:37

Departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37)

Inledning

Rörelsen #vistårinteut Borås består av professionella och frivilliga som möter ensamkommande unga i sina uppdrag. Vi vill härmed avge ett yttrande när det gäller departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37).

I Borås kommun har det sedan i somras skett att framför allt 17-åringar skrivits upp i ålder till 18-år. Känns både märkligt och olustigt att det är samma åldersgrupp som drabbats, oftast har åldersuppskrivningarna skett genom en subjektiv bedömning vid ett samtal av en enskild handläggare på MIV som bollat frågan med sin kollega. Konsekvenserna har för barnet ifråga varit enorma då man på tre veckor förlorat tryggheten i familjehemmet eller ungdomsboendet. Ungdomarnas krisreaktioner har varit så starka att kommunen antagit en rutin kring att socialtjänsten (inte familjehem eller boendepersonal) ska köra barnet till MIV vuxenboende, detta då barnen vid ankomsten ofta kollapsat och den som kört har tagit med sig barnet tillbaka för att man inte klarat att lämna barnet i det skicket. Bland både barn, familjehem och boendepersonal i Borås finns en stor oro inför den utsatthet åldersuppskrivningarna ger för en redan svårt traumatiserad grupp barn. Fler och fler barn klarar inte av att koncentrera sig i skolan av rädsla för att drabbas av åldersuppskrivning och deportation. Vi vill därför framföra följande:

Sammanfattning

Förslaget rymmer en del positiva skrivningar, till exempel att åldersbedömning blir möjlig att överklaga separat och att barn, även om de saknar identitetshandlingar, kan ses som barn (7.1, s. 35)

Vi är däremot djupt oroliga över och kritiska över följande:

Migrationsverket kan ta beslut om ålder för personer som i registreringssamtalet uppger att de är ensamkommande unga men som enligt tjänstemän på Migrationsverket ses som *uppenbart* äldre än 18 år. Dessa personers ålder räknas inte som ändrad och beslutet kan därmed inte överklagas. Vi anser att det finns risk för godtyckliga bedömningar. Förfaringssättet ger ett stort mått av rättsosäkerhet genom att

- Det till stora delar bygger på föreställningar att det går att se på en person hur gammal den är alternativt att det finns genetiska särdrag som kännetecknar den sökandes härkomst i kombination med kulturellt betingade drag. Vår erfarenhet är att det kan råda mycket delade meningar om vad som är "uppenbart".
- De barn som uppfattas som uppenbart äldre än vad de egentligen är inte kommer att inkluderas i barnrättsperspektivet och därmed kommer att förnekas de rättigheter som alla andra barn har. De riskerar då att bli utnyttjade på olika sätt (se till exempel paragraf 32-36 och 38 i barnkonventionen), både i Sverige och vid eventuell utvisning. Detta är något som skrivningarna är till för att hindra men som istället motverkar sitt eget syfte.
- Barn som uppfattas som uppenbart äldre än 18 år inte kommer att kunna överklaga beslutet separat. Det innebär att ett allt för stort ansvar läggs på den enskilda tjänstemannen att fatta rätt beslut vid tillfället, ett beslut som kan innebära fara för barnets liv. Även för tjänstemännen är överklagande en extra säkerhet.
- Tidiga åldersbedömningar utan utredning kan ge utrymme för systematiska åldersuppskrivningar av minderåriga barn till vuxna vid registreringen - kanske för att spara tid och pengar. I praktiken skulle det kunna innebära att vissa barn ställs utanför det mottagande och asylbedömning som barn har rätt till.

Baserat på de skäl vi angivit ovan motsätter vi oss skarpt de här skrivningarna i lagändringarna eftersom vi menar att rättsosäkerheten ökar kraftigt för ensamkommande unga asylsökande som är barn men som enligt Migrationsverket uppenbart är äldre än 18 år.

För rörelsen #vistårinteut:s räkning har vi som talespersoner sammanfattat de synpunkter som lyfts i dialog med sympatisörer och medlemmar.

Vänligen,
#Vistårinteut Borås, genom

Louise Gehandler
verksamhetsutvecklare och familjehem

